

Výstava Barvy války představuje české umělce, kteří poznali zákopy první světové války

17.7.2026 - | Vojenský historický ústav Praha

První světová válka zasáhla do osudů milionů lidí včetně výtvarných umělců. Nová výstava Vojenského historického ústavu Praha Barvy války představuje tvorbu českých malířů a sochařů, kteří prošli válečnými boji, a podíleli se na vzniku československých legií nebo budování symboliky nového státu. Návštěvníci uvidí monumentální obrazy, prapory i vzácná vyznamenání, z nichž mnohé jsou veřejnosti vystaveny jen výjimečně. Výstavu je možné si prohlédnout od 17. července do 27. září 2026.

První světová válka výrazně poznamenala mnoho významných českých výtvarníků. Jejich zkušenosti z front se následně promítly do děl, která jsou dnes svědectvím o válečné zkušenosti i vzniku samostatného Československa.

Právě tomuto tématu se věnuje výstava Barvy války, kterou připravila trojice autorů z Vojenského historického ústavu Praha Ilona Krbcová, Otmar Beneš a Vojtěch Šimák. Expozice mapuje tvorbu českých malířů a sochařů během první světové války i v prvních poválečných letech a připomíná jejich významný podíl na utváření výtvarné podoby symboliky nově vzniklého státu.

„První světová válka dramaticky zasáhla do osudů milionů lidí všech možných profesí, umělce nevyjímaje. Někteří svou paletu odložili dobrovolně, jiní dostali povolávací rozkaz. Ve svých dílech se pak mimo jiné snažili zachytit, jaké barvy má válka,“ uvedl při vernisáži ředitel Vojenského historického ústavu Praha brigádní generál Aleš Knížek.

Čeští výtvarníci bojovali prakticky na všech frontách první světové války. Ve Francii působili například František Kupka, Otto Gutfreund nebo Václav Špála, v Rusku Jindřich Vlček, Otto Matoušek či Karel Babka a na jižní frontě sloužili Břetislav Bartoš, Břetislav Benda nebo Josef Váchal. Vojtěch Preissig, který již před válkou žil ve Spojených státech, chtěl vstoupit do armády, a významně se zapojil do náborové a propagační činnosti ve prospěch československých legií.

Základ sbírky dnešního Vojenského historického ústavu Praha tvoří právě díla legionářských malířů. V tehdejší Památníku odboje vznikla krátce po válce výtvarná skupina, jejíž členové dokumentovali bývalá bojiště uměleckou formou. Vedl ji František Kupka, bývalý kapitán československých legií ve Francii. Jak při vernisáži připomněl Aleš Knížek, těchto výprav se zúčastnili mimo jiné Otakar Nejedlý, Vincenc Beneš, Oldřich Koníček nebo Ladislav Šíma.

Výstava návštěvníky provádí několika tematickými celky a představuje díla Františka Kupky, Otty Gutfreunda či Josefa Váchala, ale také dalších významných autorů, například Františka Parolka nebo Štěpána Vácy. Připomíná rovněž jejich podíl na vzniku symboliky československých vojenských jednotek ve Francii, Rusku a Itálii, a proto jsou součástí expozice také návrhy i vojenské prapory a vyznamenání. *“Výjimečnost tohoto výstavního projektu spočívá ve velkorysé prezentaci monumentálních malířských pláten, praporů a vzácných vyznamenání, která nebývají vzhledem k jejich značné historické hodnotě běžně veřejnosti přístupná,“* uvedla spoluautorka výstavy Ilona Krbcová.

<https://www.vhu.cz/vystava-barvy-alky-predstavuje-ceske-umelce-kteri-poznali-zakopy-prvni-svetove-alky>